

Vroege vrouw in Congo

Een originele en frisse verschijning op de boekenmarkt, dat is het recent verschenen boek van Herlinde Leyssens “Kongokorset” (Uitgeverij VRIJDAG, Antwerpen). Zo iets wordt met genoegen bekeken, temeer als het gaat over een onderwerp dat ons van nature nauw aan het hart ligt : de prille jaren van het Belgische avontuur aan de evenaar. Daarbij ontdekken wij meteen de eersteling van een auteur bij wie het schrijven blijkbaar in het bloed zit.

DOOR GUIDO BOSTEELS

Zij brengt ons het geromanceerde levensverhaal van een zekere Gabrielle Deman, die zij ons voorstelt als de eerste Europese vrouw die – in 1904 – Congo doorreisde heeft. Voor iemand uit de burgerij kan dat wel kloppen, maar vrouwen van religieuze status waren er van veel vroeger, zoals de Zusters van Liefde, die al in 1897 van Matadi naar Mikalayi gereisd waren, en dat in een tijd toen de spoorlijn Matadi-Leopoldstad nog maar 10 kilometer lang was, zodat de wakkere nonnen genoodzaakt waren dat traject langs de akelige karavaanroute te doorlopen.

Dan spreken we nog niet van de protestantse zendelingen die wellicht nog heel wat vroeger ter plekke gearriveerd waren.

Deze Gabrielle is niet de eerste de beste : zij stamt om te beginnen uit een select milieu : haar vader, Edmond Deman, is uitgever en animator van een lees- en discussieclub waar heel wat opmerkelijke personages over de vloer komen : Maurice Maeterlinck,

Emile Verhaeren, Fernand Khnopff, Theo Van Rysselberghe, Félicien Rops, om er maar enkele te noemen. Daarbij is zijzelf ook een meisje met ambitie : ze wil zich inwijden in de wetenschappen en ook Afrika speelt in haar hoofd.

Een en ander valt in de plooi als op een dag in het kantoor van vader Deman een briljante jonge officier over de drempel komt, ene Albert Sillye,

die reeds drie diensttermijnen in Congo-Vrijstaat achter de rug heeft. Het vervolg laat zich raden : onze Gabrielle verliest er meteen het hoofd bij en het komt al snel tot een verlovings. Na een korte vrijage moet Albert zijn dienst in Afrika hervatten, wat resulteert in zo'n 300 tedere brieven... die onze auteur weet te ontdekken in het Afrikamuseum te Tervuren.

Maar op 2 juni 1904 is het eindelijk zo ver. Die dag verlaat de ss Anversville de kade aan het Steen te Antwerpen : meteen de huwelijksreis van het jonge paar en de aanvang van Gabrielles Congo-avontuur.

Het boek levert ons ettelijke honderden pagina's boeiende lectuur op, waarin de levensomstandigheden in de eerste jaren van de 20ste eeuw, zowel in het Brussels burgerlijk milieu als aan de oevers van de Congostroom op beeldende wijze tot nieuw leven worden gewekt. We houden er wel rekening mee dat we met een rero-manceerde biografie te doen hebben, maar we laten ons graag meeslepen door een overvloed aan typische details in het verhaal die niet anders dan authentieke koloniale belevenissen kunnen zijn ■